

Protokol č.1

Mikroskopická a makroskopická morfologie

Petra Řezáčová

Teorie

Makrofota - sledování morfologie kolonií

- Velikost (průměr; mm)
- Tvar – okrouhlý, zvlněný, laločnatý, sektorovitý
- Profil – plochý, zvýšený, vypouklý, pupkovitý, knoflíkovitý, bradavčitý
- Okraje – vroubkované, zubaté, s koncentrickou stavbou, zvráštělé, myceliální, drsné (prstovité), vláknité, rizoidní, hladké
- Povrch – lesklý x matný
- Transparence
- Barva

Preparáty

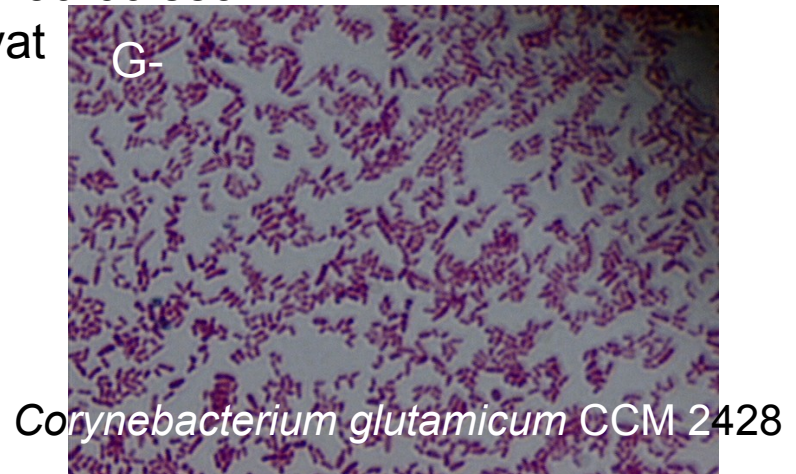
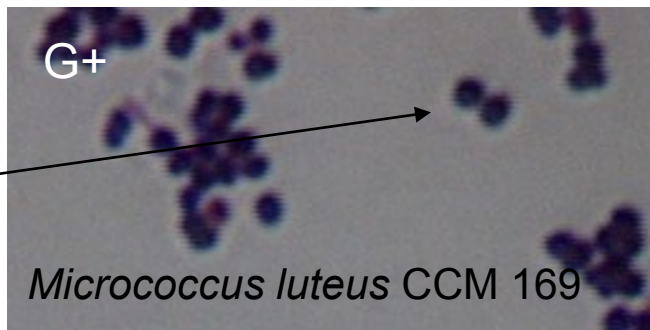
Fázový kontrast

- možnost pozorování živých objektů – nativní preparát bez barvení
- při průchodu světelné vlny objektem se vlna zpozdí, nemění však intenzitu ani amplitudu, ale posune se její fáze – o 90
- v objektivu se mění fázová korelace, kterou nejsme schopni vnímat okem, mění na korelaci amplitudovou - čtvrťfázová destička
- struktury s vyšším n (hustší část buňky) se jeví světle (např. endospory září)

Jasně pole: pozorujeme barvené preparáty

Gramovo barvení

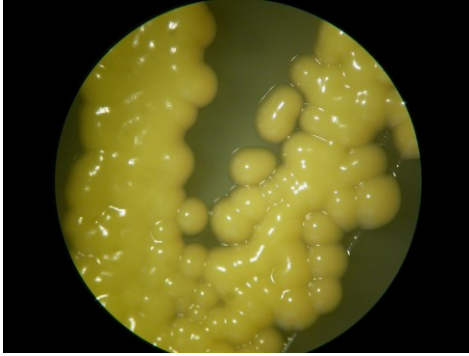
Postup: Připravíme nátěr bakteriální kultury, vysušíme a fixujeme plamenem.
Preparát ponoříme do krystalové violeti na 30 sec.
Opláchnout vodou.
Preparát ponoříme do Lugolova roztoku na 30 sec – mořidlo.
Opláchnout vodou.
Preparát odbarvujeme etanolem či acetonem 20-30 sec.
Opláchnout vodou.
Preparát ponoříme do safraninu na 30-60 sec.
Opláchnout vodou, osušit, pozorovat

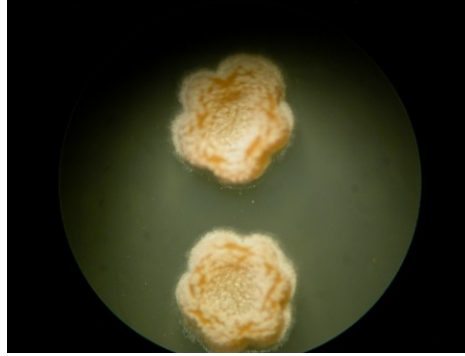
Negativní barvení

- barvení preparátu, který se nefixuje a nebarvíme na něm buňky, ale jejich okolí (tedy sklíčko samotné; např. nigrosinem)
- využívá se pro měření přesné velikosti buněk nedeformovaných fixací a barvením

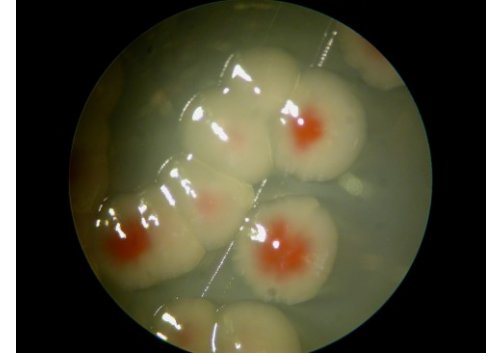
MAKROFOTA KOLONIÍ

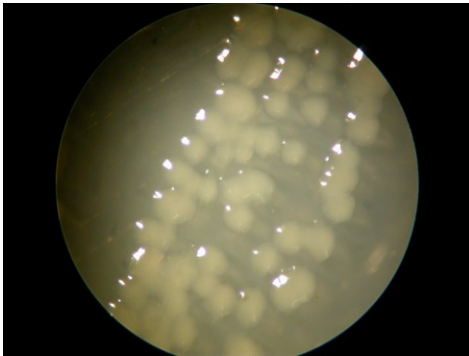
Micrococcus luteus CCM 169

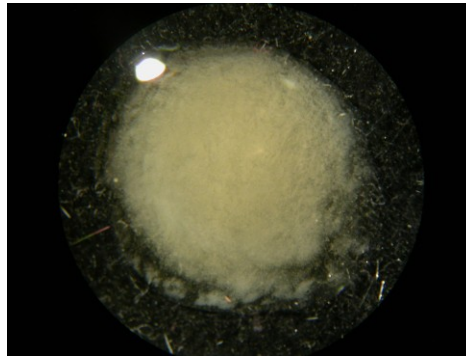
Nocardia carnea CCM 2756

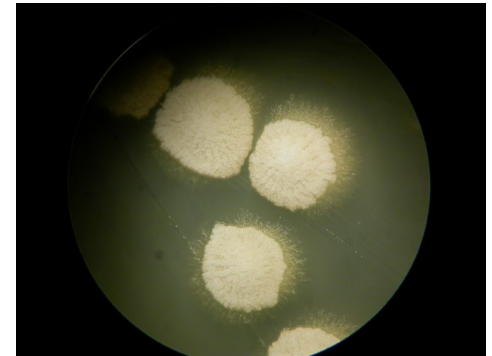
Serratia marcescens CCM 303

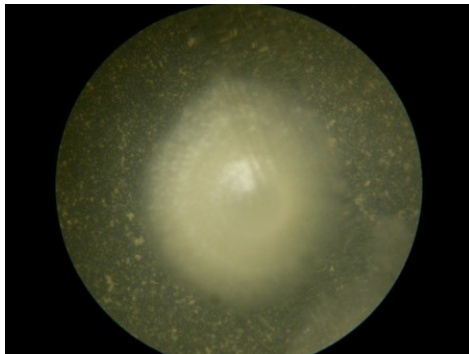
Escherichia coli CCM 3954

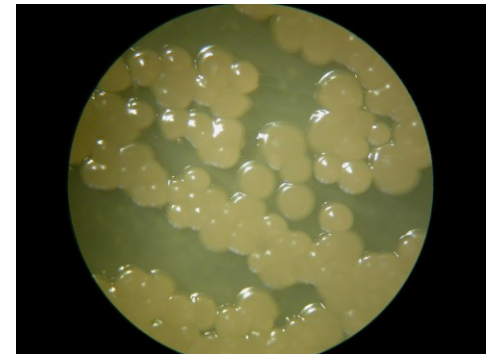
Leuconostoc mesenteroides
CCM 1803

Saccharomyces cerevisiae

Streptomyces griseus ssp. *griseus* CCM 2386

Sporosarcina ureae CCM 860

PREPARÁTY - pozorováno pod imerzí - zvětšení 1000x

I) Srovnání v rámci jednoho rodu

a) G+ tyčky různé tvary, bacily 48h kultivace se sporami:

Bacillus thuringiensis CCM 19

Bacillus sphaericus CCM 1615

Bacillus mycoides CCM 145

Bacillus cereus CCM 2010

Bacillus megaterium CCM 2007

Bacillus subtilis CCM 2216

Lactobacillus curvatus CCM 7558T – zakřivené

Lactobacillus rhamnosus CCM 1825T – typické tyčky

Lactobacillus casei subsp. *casei* CCM 7088T - zakřivené

Lactobacillus brevis CCM 3805T – krátké tyčky

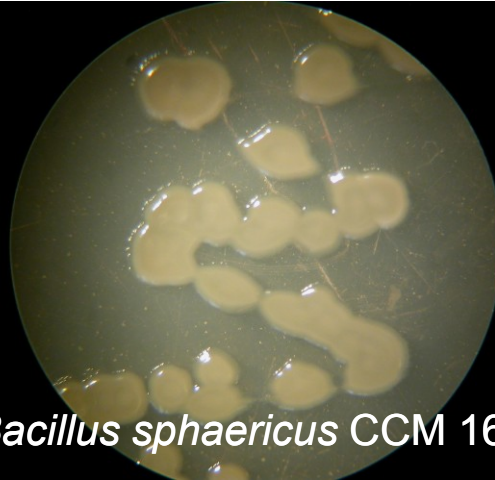
b) pokud bacilární – hledáme spory, fázový kontrast

G+ tyčky Rod *Bacillus*

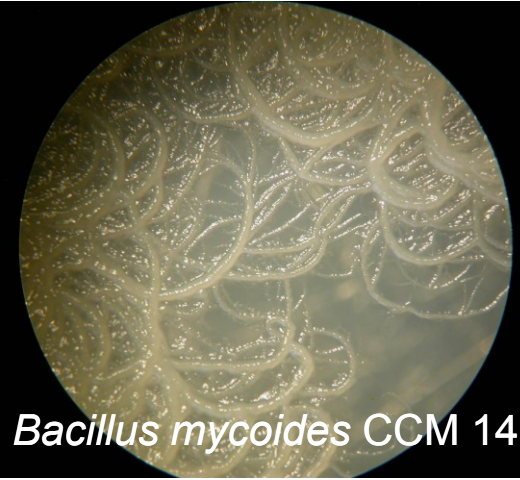
MAKROFOTA - KOLONIE

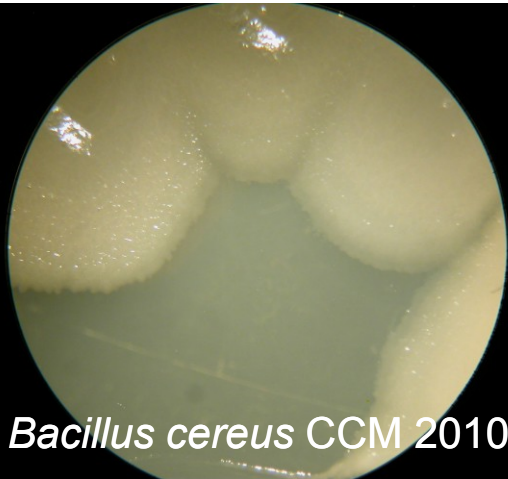
Bacillus thuringiensis CCM 19

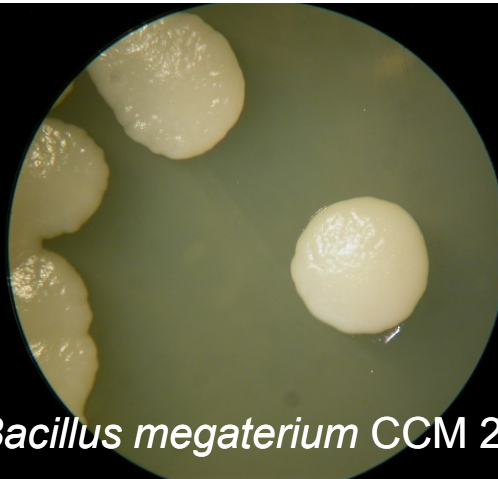
Bacillus sphaericus CCM 161

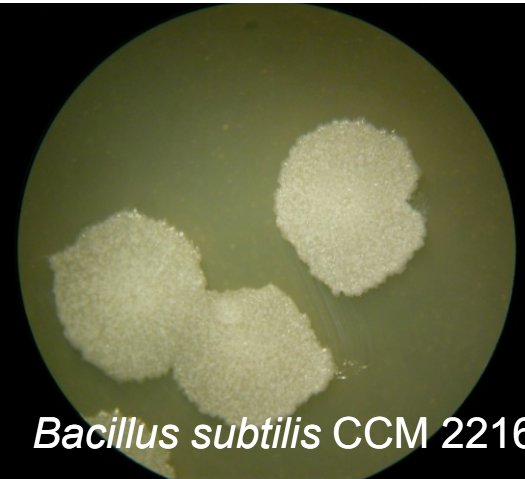
Bacillus mycoides CCM 145

Bacillus cereus CCM 2010

Bacillus megaterium CCM 2007

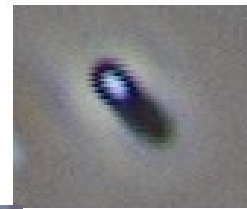

Bacillus subtilis CCM 2216v

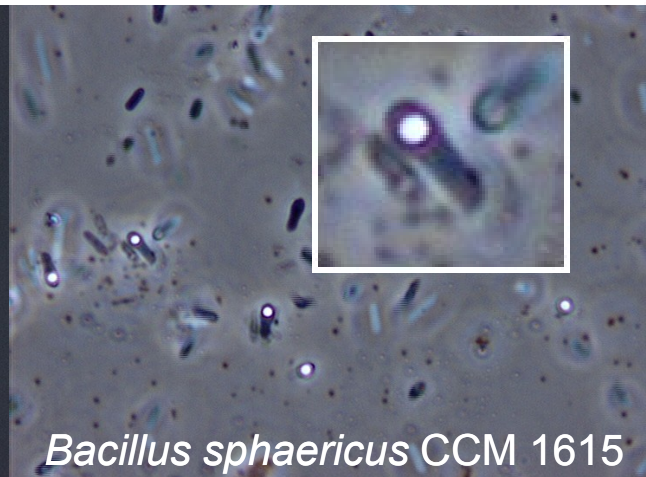
Spora oválná subterminálně

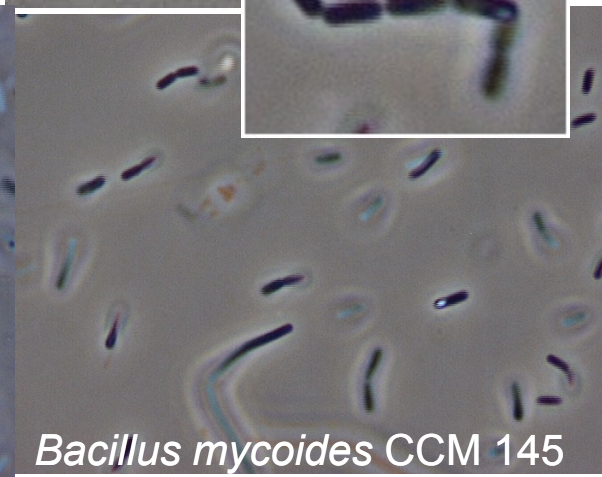
FÁZOVÝ KONTRAST

Bacillus thuringiensis CCM 19

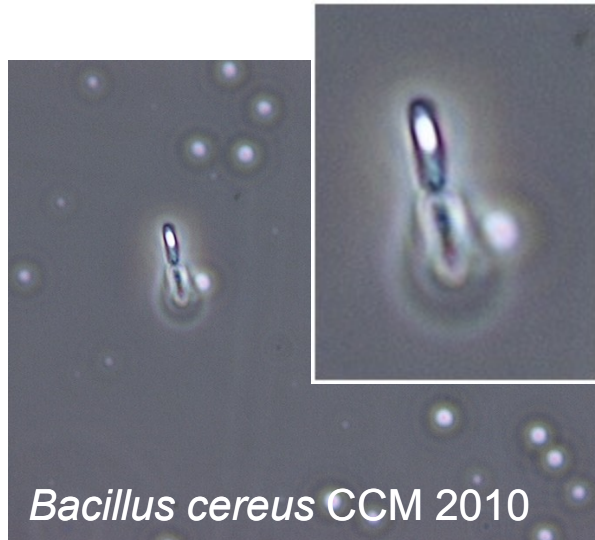

Bacillus sphaericus CCM 1615

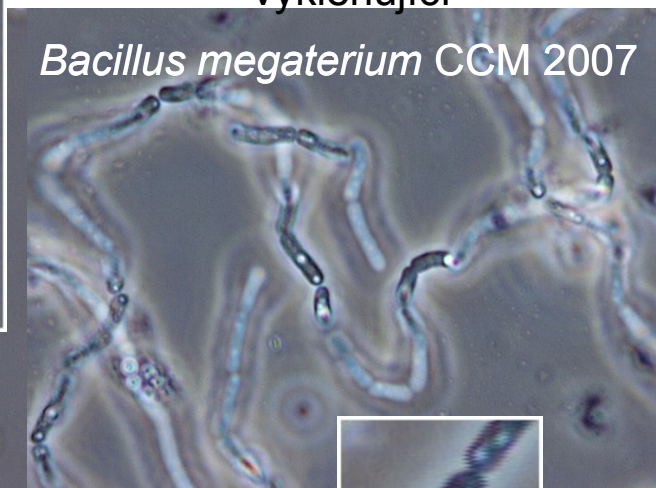

Bacillus mycooides CCM 145

Spora kulatá terminální
vyklenující

Bacillus cereus CCM 2010

Bacillus megaterium CCM 2007

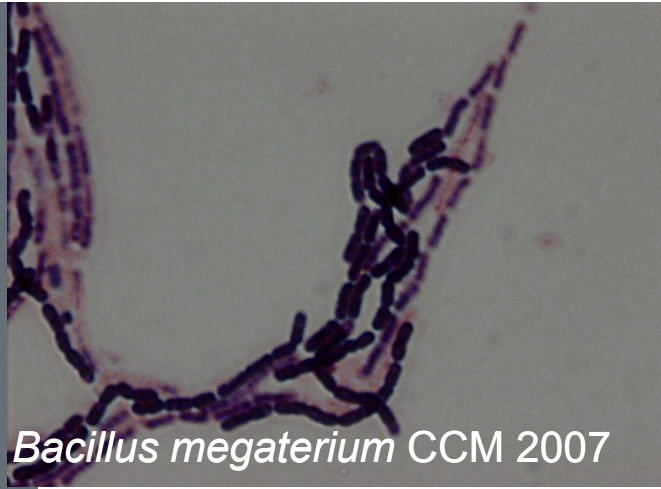
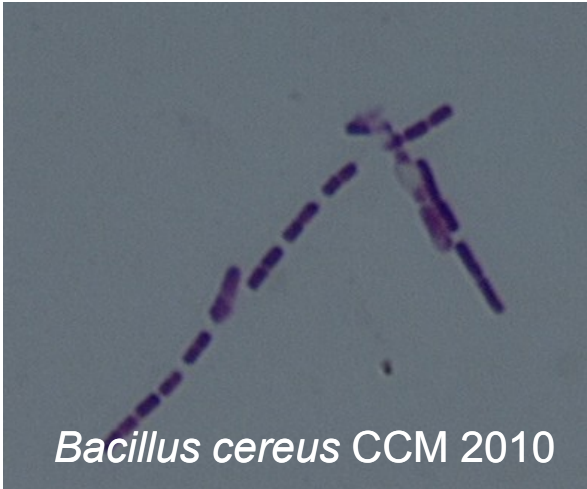
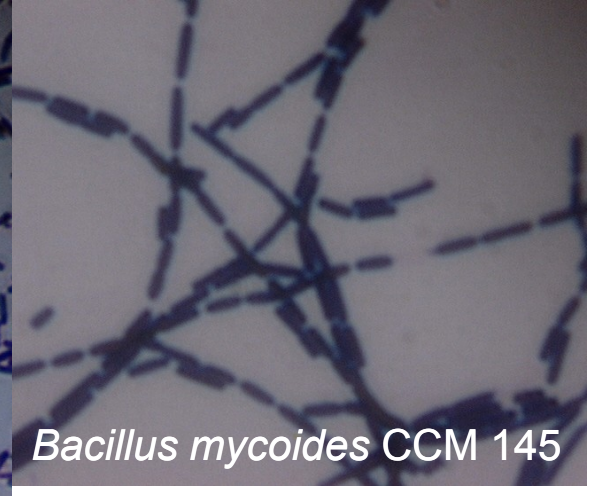
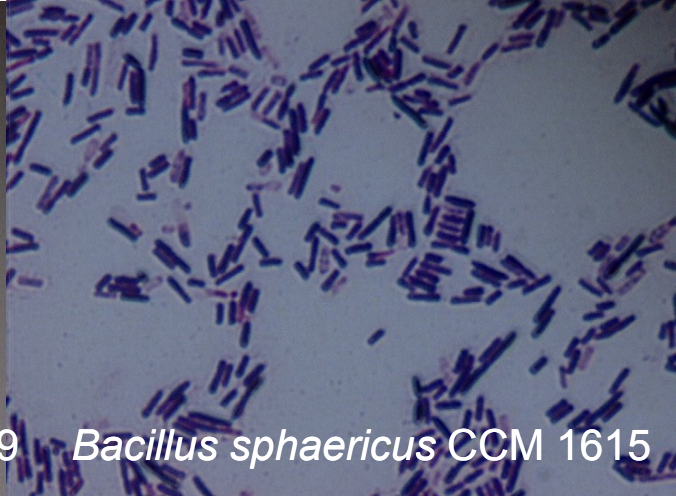
Bacillus subtilis CCM 2216v

Spora oválná centrálně

Spora kulatá terminální

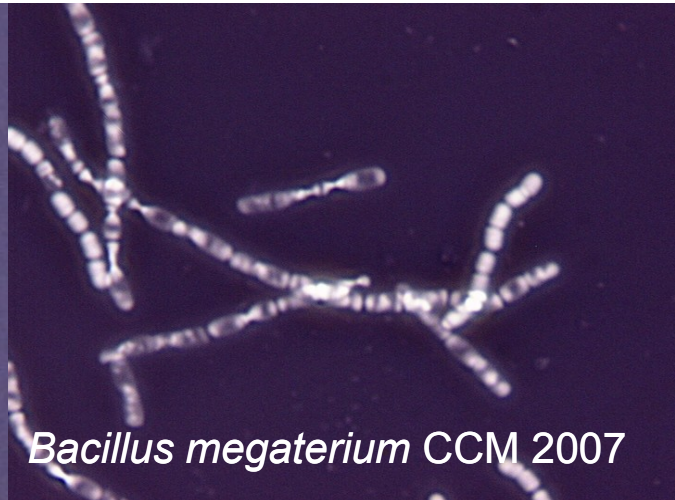
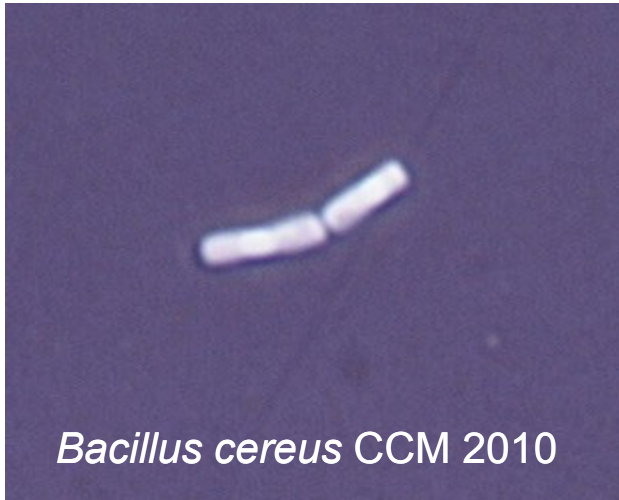
Spora oválná subterminálně

GRAMOVO BARVENÍ

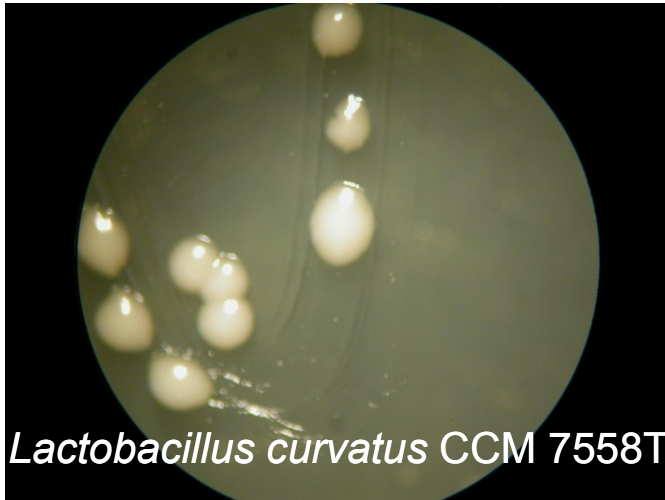

NEGATIVNÍ BARVENÍ

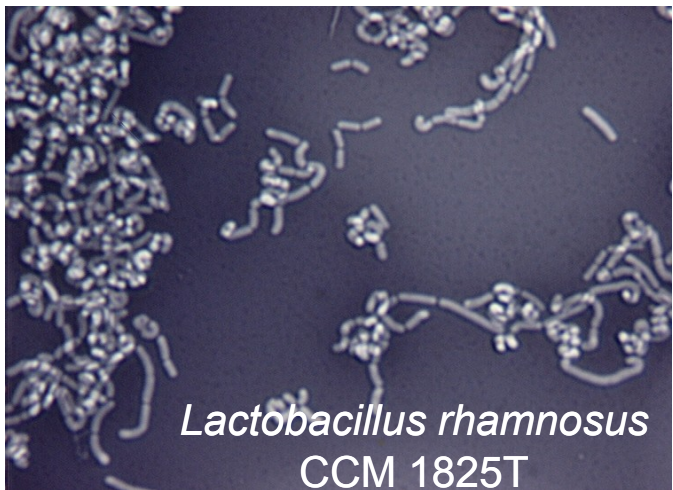
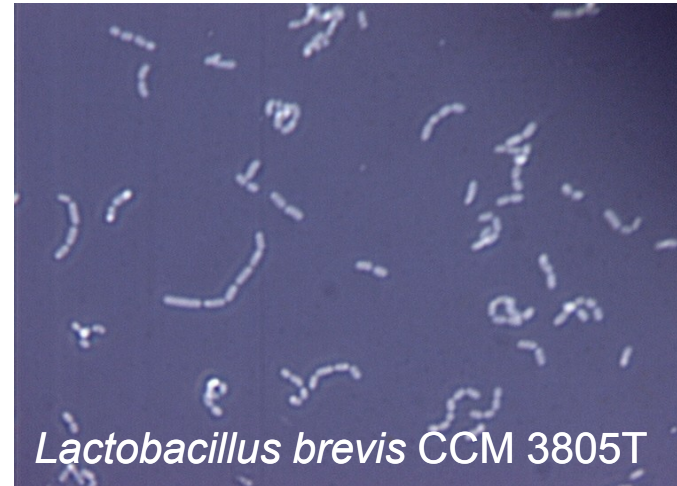

G+ tyčky Rod *Lactobacillus*

MAKROFOTA - KOLONIE

NEGATIVNÍ BARVENÍ

V) Eukaryota

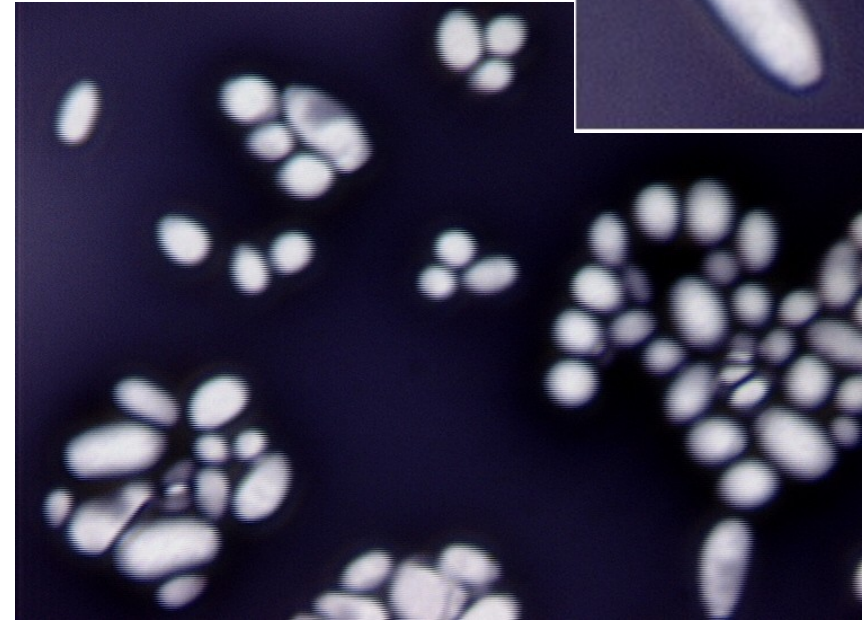
Saccharomyces cerevisiae – kvasinka, eukaryotní buňka

GRAMOVO BARVENÍ

pučení

NEGATIVNÍ BARVENÍ

MAKROFOTO - KOLONIE

- Tvar: okrouhlý
- Profil: knoflíkovitý
- Okraje: hladké
- Povrch: matný
- Transparence: neprůsvitná
- Barva: bílá až béžová

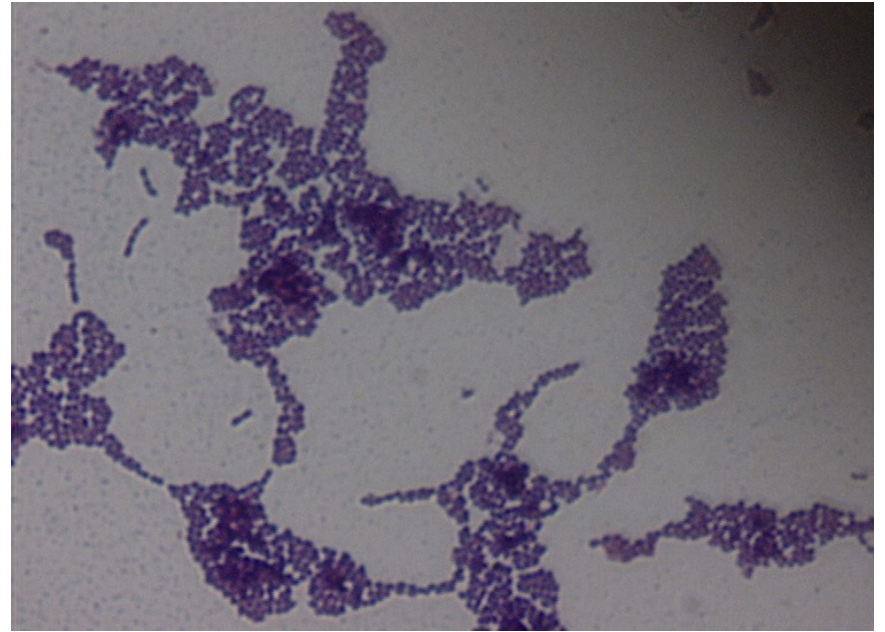
VI) Vliv media na morfologii buňky

Streptococcus mutans CCM 7409T z krevního agaru a z tekutého media
(jednou tyčky, jednou koky)

GRAMOVO BARVENÍ

Tekuté médium

Krevní agar

kontaminace

NEGATIVNÍ BARVENÍ

Tekuté médium

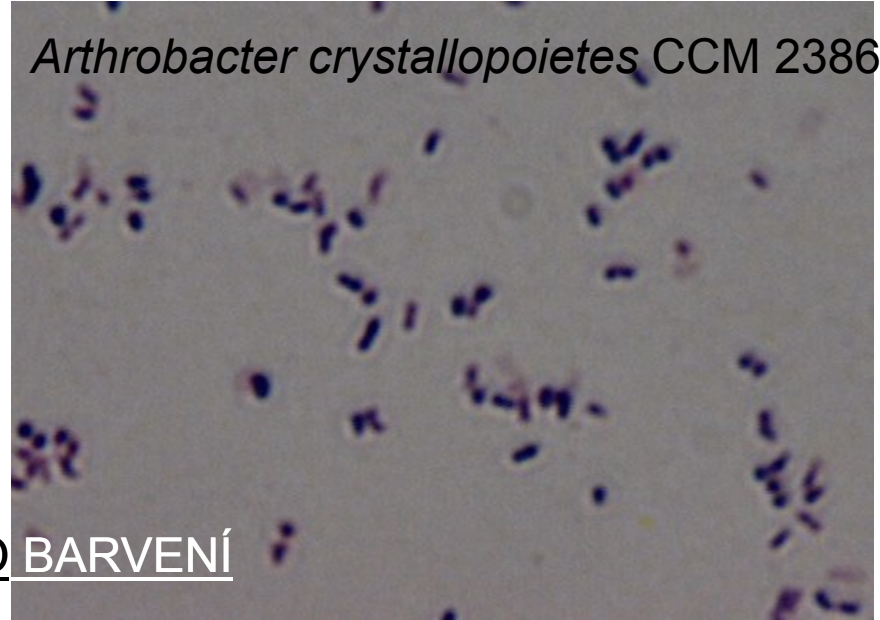
Krevní agar

Srovnání eukaryot s prokaryoty

Saccharomyces cerevisiae
– kvasinka, eukaryotní buňka

Arthrobacter crystallopoietes CCM 2386

GRAMOVÉ BARVENÍ

NEGATIVNÍ BARVENÍ

